Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 32 – ДПК

Днес, 07.07.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев
Заместник-председател: Маргарита Николова
Заместник-председател: Силвия Кърдрева
Член: Даниела Въткова-Милушева
Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г., с вх. № 04-01-144/25.06.2026 г. по описа на Сметната палата, без предложения по отношение на корупционния риск.

В съответствие с чл. 79, ал. 1 и 2 от Закона за публичните финанси, при взаимодействие с първостепенните разпоредители с бюджет, от Министерство на финансите е изготвен законопроект за държавния бюджет на Република България за 2026 г., който е придружен от Актуализираната средносрочна бюджетна прогноза за периода 2026-2028 г. (АСБП 2026-2028), представляваща мотивите към законопроекта.

Целите на фискалната политика и параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г. отразяват наследеното състояние на публичните финанси и натрупаните дисбаланси, като са съобразени с възможностите за реализиране на краткосрочни мерки в рамките на 2026 г. и с набелязаните цели и приоритети на политиките, включително и за запазване на фискалната устойчивост в средносрочен план.

Разчетите в АСБП за периода 2026-2028 г. отразяват тенденциите в пролетната макроикономическа прогноза за развитието на националната икономика, основните допускания и оценките за ефекта от приходните и разходните дискреционни мерки. Параметрите на разходите за прогнозния период са съобразени с възможностите на бюджета за финансиране на политиките, както и с перспективите за развитие на публичните сфери, фискалните цели и приоритети на правителството.

Параметрите на бюджетната рамка за периода 2026-2028 г., доколкото позволяват възможностите за корекции още от тази година, са съобразени с предложението на Европейската комисия за активиране на процедура по прекомерен бюджетен дефицит и с необходимостта от стабилизирането на публичните финанси в средносрочен план. В Годишния доклад за България за 2026 г. на Европейската комисия се посочва, че големите и постоянни увеличения в разходната част, без компенсаторни структурни финансиращи мерки, са довели до продължителни дефицити въпреки положителния растеж. Прогнозата е, че България може да се изправи пред предизвикателства за изпълнение на ангажиментите си по средносрочния фискално-структурен план при липсата на строги консолидационни усилия.

Основните цели на данъчната политика за периода 2026-2028 г. са насочени към поддържане на икономическия растеж, подобряване на бизнес средата, борбата с данъчните злоупотреби и повишаване на фискалната устойчивост в дългосрочен план.

При прогнозиране на постъпленията от данъци са взети предвид предложените изменения в данъчното законодателство и това в областта на хазарта, някои от които са както следва:

- ускорено реализиране на вече въведения акцизен календар за периода 2025-2029 г. в Закона за акцизите и данъчните складове за поетапно увеличаване на акцизните ставки върху тютюневите изделия;

- разширяване на обхвата на лицата, прилагащи режима по глава 21а от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс чрез включване и на лицата, представляващи публичните предприятия по смисъла на Закона за публичните предприятия;

- погасяване на задължения за неплатени данъци и осигуровки чрез ефективно насочване на изпълнението спрямо касовите наличности в търговските обекти с цел по-ефективно събиране на публичните вземания и лихвите по тях;

- въвеждане на лицензионен режим в Закона за хазарта за афилиейт оператори, които популяризират хазартни игри на лицензирани оператори на територията на Република България

- въвеждане на двукомпонентна държавна такса върху комисионното възнаграждение на афилиейт операторите въз основа на предварително договорени показатели за ефективност;

- блокиране на плащания от и към нелицензирани хазартни оператори от банки и други платежни институции с цел намаляване на нелегалния хазарт и блокиране на игрални нелегални сайтове от мобилни оператори, интернет доставчици и други.

С приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г. продължава действието на следните мерки:

- размер на общата годишна квота за предоставяне на ваучери за храна от 818 067 009,91 евро и общия размер на сумата, подлежаща за възстановяване на земеделските стопани от акциза за газьола - 51 129 188,12 евро;

- увеличен размер на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания.

При прогнозиране на постъпленията от данъци е взет предвид и пакет от мерки за намаляване дела на сивата икономика, както следва:

- засилване на действащия фискален контрол върху стоките с висок фискален риск;

- дигитално проследяване в реално време на веригата за доставките на горива от производител/вносител до краен потребител;

- засилен контрол върху електронната търговия.

Предвидените с проекта краткосрочни приходни мерки за фискална консолидация през 2026 г. са:

- повишаване на максималния осигурителен доход на 2 300 евро, считано от 01.08.2026 г.;

- повишаване на минималните осигурителни прагове за определени икономически дейности и професии над МРЗ, считано от 01.08.2026 г.;

- повишаване на приходите от опериране на ТОЛ системата и увеличение на винетните такси с 30% - считано от 01.08.2026 г.;

- подобрена събираемост на приходите от ДОО – 100,0 млн. евро;

- концесионно възнаграждение от Летище София – 50,0 млн. евро.

Проектът предвижда допълнителни мерки за повишаване на събираемостта на данъчните приходи – 200,0 млн. евро:

- увеличение на приходи от хазарт със 100,0 млн. евро;

- увеличение на приходи от Модернизационния фонд във връзка с одобрени нови проекти от ЕИБ със 100,0 млн. евро;

- за 2026 г. е приложена еднократна индексация за всички бюджетни организации от 5% увеличение на индивидуалните работни заплати, достигнати към 31.12.2025 г.;

- предвидено в намаляване с 10 на сто, считано от 1 септември 2026 г. (за 4 месеца за 2026 г. и целогодишно за периода 2027-2028 г.) на разходите за заплати и възнаграждения на персонала по трудови и служебни правоотношения и свързаните с тях задължителни осигурителни вноски от работодатели по бюджетите на ПРБ, с изключение на: общините; лицата по чл. 69 от КСО - военнослужещите по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България; по Закона за Министерството на вътрешните работи; по Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“; по Закона за Националната служба за охрана; по Закона за Държавна агенция „Разузнаване“; по Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража и др.; разпоредители с бюджет, прилагащи делегиран бюджет; разпоредители с бюджет – лечебни заведения по чл. 5 от Закона за лечебните заведения;

- премахване на ковид добавката към пенсиите за новоотпуснатите пенсии след 01.07. 2026 г. – 2,9 млн. евро;

- намаляване на държавната субсидия за вероизповеданията от 10,2 евро на глас на не по-малко от 7,7 евро на глас, считано от 1.10.2026 г. – 5,0 млн. евро;

- намаляване на държавната субсидия за един получен действителен глас по чл. 26, ал. 1 от Закона за политическите партии, считано от 30.04.2026 г. от 4,09 на 3,0 евро – 2,1 млн. евро;

- подобряване на ефективността на механизмите за оценка и контрол при определяне правото на достъп до социални плащания - лична помощ, социална помощ, финансова подкрепа на хора с увреждания и други – 200,0 млн. евро;

- оптимизиране на контрола върху разходите за помощи и обезщетения за безработица от бюджета на ДОО – 20,0 млн. евро;

- оптимизиране на текущите и на капиталовите субсидии за БДЖ, НКЖИ, Български пощи и други, в т.ч. за индексации на договори за капиталови разходи – 285,3 млн. евро;

- преразглеждане на механизма за определяне на минималната работна заплата, регламентиран в чл. 244 от Кодекса на труда. Новият механизъм следва да бъде въведен през 2027 година. До приемането му се предвижда размерът на МРЗ да се запази на нивото на 2026 г.;

- предприемане на действия за промяна на Закона за обществените поръчки и свързаната подзаконова нормативна уредба с цел отмяна на възможността за индексации на действащите договори;

- поетапно въвеждане на задължение държавните служители по Закона за държавния служител и заетите по Закона за съдебната власт да заплащат лични осигурителни вноски, както следва: от 01.08.2026 г. се предвижда съотношението между осигурителя и осигуреното лице да е 80:20 разпределено по фондове, както следва:

Размер на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване:

- за фонд „Пенсии” посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени преди 31 декември 1959 г. – 19,8% разпределени между работодател и работник – 15,8% и 4%;

- за фонд „Пенсии” посочените размери за осигурителната вноска за лицата, родени след 31 декември 1959 г. са за лицата, които се осигуряват и за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд – 14,8% разпределени между работодател и работник – 11,8% и 3%;

- за фонд „Общо заболяване и майчинство” - 3,5% разпределени между работодател и работник - 2,8% и 0,7%;

- за фонд „Безработица” - 1% разпределени между работодател и работник – 0,8% и 0,2%;

- за фонд „Трудова злополука и професионална болест” – вноската е за сметка на работодател 0,7%;

Размер на осигурителната вноска за здравно осигуряване - 8% разпределени между работодател и работник – 6,4% и 1,6%;

- размер на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални пенсионни фондове) - 5% разпределени между работодател и работник – 4% и 1%.

От 01.01.2027 г. се предвижда съотношението между осигурителя и осигуреното лице да достигне размерите и съотношенията като за категорията лица, които и към момента заплащат личните си осигурителни вноски.

Допълнително, от 2027 г. се предвижда разработването на подобен механизъм за поемане на личните осигурителни вноски в размерите за останалите категории лица и за заетите лица по реда на специалните закони, като например Закон за МВР, Закона за отбраната и въоръжените сили и др.

При прилагането на тези промени на модела на осигуряване за 2026 г. и 2027 г. за тези категории лица се предвижда компенсиране на възнагражденията, с оглед запазване на достигнатия нетен доход.

В сектор инвестиционна политика е предвидено средствата за капиталови разходи през 2026 г. да възлизат на 9 360,6 млн. евро.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 46, т. 2, предл. първо и чл. 48, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, във връзка с § 3, ал. 4, и § 16, т. 4, б. „б“ и т. 14 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за държавния бюджет на Република България за 2026 г., с изх. № 91-00-289/24.06.2026 г. по описа на Министерство на финансите, без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: …….……п……./Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п…..……..……..... /Мария Илиева/